

Тест за утврдување на интереси (RIASEC)

Реалисти (R)

Реалистите се повеќе ориентирани кон сегашноста отколку кон минатото или иднината. Мислите им се концизни и обично преземаат конкретни чекори во решавањето на проблемите, не потпирајќи се врз апстрактни теории. Нивните ставови и вредности се претежно конвенционални бидејќи тие се испробани и сигурни. Реалистите имаат натпреварувачки дух, сигурни се во себе, некогаш и ладни. Сакаат конкретни активности кои бараат физичка активност, вештина и физичка сила. Реалистите преферираат акција а не зборување, пишување или меѓучовечки односи.

Истражувачи (I)

Истражувачите се самостојни, абстрактни и анализираат. Сметаат дека се полни со знаење интелектуално самоуверени, но не многу комуникативни. Повеќе преферираат да размислуваат отколку да дејствуваат, да организираат и толкуваат отколку да убедуваат, водат, или пак да им продаваат на луѓе. Сакаат да ја сфатат причината и ефектот, а својата интелигенција ја користат за да ги протолкуваат проблемите и да најдат факти. Најчесто се доста оригинални, со богат вокабулар за класифицирање и распознавање.

Артисти/Уметници (A)

Артистите/Уметниците се заинтересирани за области од културата и естетиката. Го ценат самоизразувањето и се потпираат на чувствата и фантазијата. Најчесто се поврзуваат со другите индиректно, со посредство. Преферираат задачи кои вклучуваат персонални физички вештини и во споредба со другите, повеќе се склони кон изразување на чувства. Обично се фокусираат на креирање производи, идеи, изведби. Себеси се гледаат како склони кон музика или уметност. Сакаат да работат со и да креираат нови форми, нов дизајн, нова шема, и да користат физички, човечки или вербални материјали за своето креативно изразување. На нив може да се гледа како на непрактични луѓе.

Социјални/Друштвени (S)

Социјалните/Друштвените луѓе повеќе сакаат да комуницираат отколку да работат со предмети, машини или пак податоци. Ги ценат друштвените активности, социјалните услуги, како и меѓучовечките односи, многу се заинтересирани за другите луѓе и сочувствуваат со потребите на другите. Ги сакаат работните опкружувања во кои се промовираат учењето и личниот развој. Имаат добро развиени вербални и друштвени вештини и знаат да ги користат за да го променат однесувањето на другите. Честопати бараат блиски меѓучовечки односи и не се стремат многу кон интелектуална наобразба или некоја сеопфатна физичка активност. Не се сметаат себеси за наклонети кон механика но се сметаат за сочувствителни и популарни.

Претприемливи (E)

Претприемливите луѓе се луѓе од акција, не размислувачи. Преферираат да работат со луѓе и идеи, а не со работи. Добри говорители кои ги користат своите вербални вештини за убедување или влијаење но, не и за поддржување или помагање. Ги ценат политичките и економските прашања, престижот, профитот и статусот. Уживаат во започнување и спроведување на проекти, особено бизнис потфати и, спремни се да ризикуваат за профит. Насочени се кон постигнување на резултати, сакаат да бидат водачи и да донесуваат одлуки.

Конвенционални (C)

Конвенционалните луѓе повеќе преферираат да работат со податоци, бројки и детали отколку со идеи. Сакаат да работат стриктно во рамките на своите надлежности и повеќе преферираат да работат следејќи регулативи, рутини и стандарди отколку да работат во ситуации во кои мораат сами да одлучуваат што треба да се направи. И во работата и во меѓучовечките односи повеќе сакаат организираност, ред и прецизност отколку двосмисленост, а најсреќни се кога работите течат како подмачкани. Ценат престиж и статус.

RIASEC

 <p>REALISTIC</p>	<p>Реалистите се повеќе ориентирани кон сегашноста отколку кон минатото или иднината. Мислите им се концизни и обично преземаат конкретни чекори во решавањето на проблемите, не потпирајќи се врз апстрактни теории. Нивните ставови и вредности се претежно конвенционални бидејќи тие се испробани и сигурни. Реалистите имаат натпреварувачки дух, сигурни се во себе, некогаш и ладни. Сакаат конкретни активности кои бараат физичка активност, вештина и физичка сила. Реалистите преферираат акција, а не зборување, пишување или меѓучовечки односи.</p>
 <p>INVESTIGATIVE</p>	<p>Истражувачите се самостојни, апстрактни и анализираат. Сметаат дека се полни со знаење интелектуално самоуверени, но не многу комуникативни. Повеќе преферираат да размислуваат отколку да дејствуваат, да организираат и толкуваат отколку да убедуваат, водат, или пак да им продаваат на луѓе. Сакаат да ја сфатат причината и ефектот, а својата интелигенција ја користат за да ги протолкуваат проблемите и да најдат факти. Најчесто се доста оригинални, со богат вокабулар за класифицирање и распознавање.</p>
 <p>ARTISTIC</p>	<p>Артистите/Уметниците се заинтересирани за области од културата и естетиката. Го ценат самоизразувањето и се потпираат на чувствата и фантазијата. Најчесто се поврзуваат со другите индиректно, со посредство. Преферираат задачи кои вклучуваат персонални физички вештини и во споредба со другите, повеќе се склони кон изразување на чувства. Обично се фокусираат на креирање производи, идеи, изведби. Себеси се гледаат како склони кон музика или уметност. Сакаат да работат со и да креираат нови форми, нов дизајн, нова шема, и да користат физички, човечки или вербални материјали за своето креативно изразување. На нив може да се гледа како на непрактични луѓе.</p>
 <p>SOCIAL</p>	<p>Социјалните/Друштвените луѓе повеќе сакаат да комуницираат отколку да работат со предмети, машини или пак податоци. Ги ценат друштвените активности, социјалните услуги, како и меѓучовечките односи, многу се заинтересирани за другите луѓе и сочувствуваат со потребите на другите. Ги сакаат работните опкружувања во кои се промовираат учењето и личниот развој. Имаат добро развиени вербални и друштвени вештини и знаат да ги користат за да го променат однесувањето на другите. Честопати бараат блиски меѓучовечки односи и не се стремат многу кон интелектуална наобразба или некоја сеопфатна физичка активност. Не се сметаат себеси за наклонети кон механика но се сметаат за сочувствителни и популарни.</p>
 <p>ENTERPRISING</p>	<p>Претприемливите луѓе се луѓе од акција, не размислувачи. Преферираат да работат со луѓе и идеи, а не со работи. Добри говорители кои ги користат своите вербални вештини за убедување или влијаење но, не и за поддржување или помагање. Ги ценат политичките и економските прашања, престижот, профитот и статусот. Уживаат во започнување и спроведување на проекти, особено бизнис потфати и, спремни се да ризикуваат за профит. Насочени се кон постигнување на резултати, сакаат да бидат водачи и да донесуваат одлуки.</p>
 <p>CONVENTIONAL</p>	<p>Конвенционалните луѓе повеќе преферираат да работат со податоци, бројки и детали отколку со идеи. Сакаат да работат стриктно во рамките на своите надлежности и повеќе преферираат да работат следејќи регулативи, рутини и стандарди отколку да работат во ситуации во кои мораат сами да одлучуваат што треба да се направи. И во работата и во меѓучовечките односи повеќе сакаат организираност, ред и прецизност отколку двосмисленост, а најсреќни се кога работите течат како подмачкани. Ценат престиж и статус.</p>

RIASEC

Инструкции: Пополнете го прашалникот на начин што ќе ги обележите полињата кои се однесуваат на вас – она што сте, што можете и сакате да правите. Може да се обележат онолку искази колку што важат за вас. Соберете го бројот на обележани полиња за секоја од долунаведените 6 табели, наведувајќи го бројот во делот вкупно _____ =вкупно (X).

Сум	Можам да	Сакам да
___ Практичен	___ Поправам / конструирам работи	___ Чепкам по механизми
___ Атлетски граден	___ Користам физичка сила	___ Бидам на отворено
___ Директен	___ Решавам механички проблеми	___ Бидам физички активен
___ Човек од доверба	___ Играм некој спорт	___ Ги користам рацете
___ Упорен	___ Толкувам нацрти и дијаграми	___ Конструирам работи
___ Штедлив	___ Користам алати/машини/опрема	___ Работам со предмети
___ Искрен	___ Се грижам за растенија	___ Се грижам за животни

_____ = вкупно R

Сум	Можам да	Сакам да
___ Љубопитен	___ Размислувам апстрактно	___ Истражувам идеи
___ Аналитичар	___ Анализирам податоци	___ Користам комјутер
___ Повлечен	___ Разберам научни теории	___ Работам самостојно
___ Склон кон наука	___ Извршувам комплексни пресметки	___ Решавам загатки
___ Самостоен	___ Спроведам истражување	___ Правам лаб. експерименти
___ Детален	___ Евалуирам информации	___ Читам научни публикации
___ Прецизен	___ Внесувам податоци во графикони	___ Проучувам/решавам проблеми

_____ = вкупно I

RIASEC

Сум	Можам да	Сакам да
___ Креативен	___ Цртам, правам скулптури или сликам	___ Одам на концерти, кино, театар
___ Интуитивен	___ Свирам, пеам или компонирам	___ Читам научна фантастика, драми, поезија
___ Иновативен	___ Пишувам проза, поезија или сценарија	___ Ме интересира некој занает
___ Оригинален	___ Дизајнирам мода, предмети или ентериери	___ Собирам уметнички дела
___ Идеалист	___ Креативно се изразувам	___ Читам за уметност, литература, музика
___ Комуникативен	___ Настапувам пред публика	___ Работам во опуштена атмосфера
___ Чувствителен		___ Одам на курс по уметност

_____ = вкупно **A**

Сум	Можам да	Сакам да
___ Внимателен	___ Учам/обучувам други	___ Работам во група
___ Перцептивен	___ Јасно да се изразам	___ Помагам во врска со некој проблем
___ Пријателски расположен	___ Водам групна дискусија	___ Учествувам на состаноци
___ Сочувствителен	___ Советувам	___ Волонтирам
___ Одговорен	___ Разрешувам расправи	___ Работам со млади луѓе
___ Великодушен	___ Планирам и надгледувам	___ Ги забавувам другите
___ Грижлив	___ Добро соработувам со други	___ Играм тимски спортови

_____ = вкупно **S**

RIASEC

Сум	Можам да	Сакам да
___ Сигурен во себе	___ Убедам други	___ Донесувам одлуки
___ Самоуверен	___ Започнувам проекти	___ Бидам вклучен во политика
___ Авантурист	___ Продавам нешта или промовирам идеи	___ Бидам одличен во лидерство или продажба
___ Убедлив	___ Држам говор	___ Запознавам важни луѓе
___ Ентузијаст	___ Организирам активности	___ Планирам активности или состаноци
___ Амбициозен	___ Водам свој бизнис	___ Читам публикации за бизнис
___ Зборлив	___ Надгледувам други	___ Бидам член на група или клуб

_____ = вкупно **E**

Сум	Можам да	Сакам да
___ Систематичен	___ Функционирам добро во систем	___ Работам со бројки
___ Прецизен	___ Следам инструкции	___ Проверувам документација
___ Внимателен	___ Воспоставам систем за водење на евиденција	___ Работам со податоци
___ Совесен	___ Користам комјутер и/или канцеларски машини	___ Следам јасно дефинирани процедури на работа
___ Ефикасен	___ Подготвувам бизнис документи	___ Бидам одговорен за детали
___ Детален	___ Работам според воспоставен план	___ Собирам и категоризирам нешта
___ Упорен		___ Работам во канцеларија

_____ = вкупно **C**

RIASEC Кариери

Реалистична Кариера (R)

Реалистичните луѓе ги ценат практичните, конкретните работи кои се видливи и опипливи. Сакаат да работат со растенија, животни, природни материјали, алатки или пак машинерија, повеќе во научни или механички области отколку во естетски или културни. Сакаат структурна поставеност, јасни цели, добро дефинирани насоки или надлежности, како и директни задачи со видливи, моментални и опипливи резултати. Ќе ги најдете во применети, практични кариери, како на пример во земјоделство, инженерство, технологија или пак трговија која бара посебни вештини. Повеќе преферираат да работат на отворено отколку да работат некаде каде што се бара блиска соработка со другите или пак многу документација.

Земјоделски инспектор	Шпедитор или превозник
Пекар, готвач	Архитект за градини и паркови
Столар	Машинист
Градежен инспектор	Сликар
Издавач	Пилот
Возач (камион, автобус)	Водоводџија, поставувач на цевки
Електричар	Геометар
Инженер	Инсталирач на телекомуникациски линии
Медицински техничар во ургентно	Заварувач, сечач
Фармер	
Пожарникар	
Работник во шумско претпријатие	

RIASEC Кариири

Истражувачка кариера (I)

Аналитичарите преферираат неструктурирана средина која е академска и/ли вклучува истражување. Ќе ги најдете во кариера поврзана со науката, математиката, медицината или други технички полиња. Нивната работа најчесто вклучува идеи и размислување, а поретко луѓе, работи или пак физичка активност. Сакаат задачи кои опфаќаат откритија, собирање и анализирање податоци или идеи. Најсреќни се кога се под минимум супервизија и структурна поставеност и најчесто сакаат да работат самостојно.

Антрополог	Стоматолог
Архитект	Економист
Астроном	Електро инженер
Биолог	Прехрамбен техничар
Ботаничар	Шумар
Хемичар	Крим Техничар
Градежен инж. за патишта	Геодет
Компјутерски програмер, инж. за софтвер	Инженер за заштита при работа
Д-р по Судска медицина	Аналитичар на истражувања на пазарот
Метеоролог	Лаборант
Администратор на мрежи	Општ лекар, хирург
Ветеринар	Психијатар
Офтамолог	Психолог
Патолог	Архитект
Фармацевт	

RIASEC Кариери

Уметничка кариера (А)

Луѓето склони кон уметност ќе ги најдете во кариери поврзани со музика, литература, театар и други креативни полиња, во работни опкружувања почнувајќи од уметнички организации, филмска и ТВ продукција, уметнички галерии, музеи и театри, па се до издавачки куќи или маркетинг агенции. Преферираат неструктурирано, флексибилно опкружување во кое се ценат неконвенционалните и естетските вредности, каде што не мораат да следат правила и процедури. Токму поради ова, се фрустрираат кога работат во конвенционални бирократски организации.

Глумец	Наставник по литература
Маркетинг уметник или менаџер	Аранжер на продажна роба
Писател	Техничар во музеј
Уметник	Работник во музичка продавница
Кореограф	Музичар, пејач
Композитор	Фотограф
Танчер	Продуцент
Дизајнер (на производи, мода, цвеќе),	Спикер (радио, ТВ)
Известувач/репортер	Архитект за паркови
Режисер (сцена, филм, видео спот)	Вработен во Галерија
Уредник	

RIASEC Кариери

Социјална/Друштвена кариера (S)

Социјалните/Друштвените луѓе преферираат активности кои вклучуваат интеракција со други луѓе. Ќе ги најдете на работни места на кои доаѓаат до израз нивните комуникациски вештини како на пример наставници, активности за подигање на свеста, како и на други занимања кои нудат некој вид на помош, како на пример консултанти или службеници. Сакаат да даваат информации и да дискутираат по филозофски прашања. Не гравитираат околу високо организирани или рутински активности, или пак активности кои вклучуваат машини, материјали, алати или пак многу документација.

Антрополог	Правен асистент
Аудиолог	Библиотекар/ка
Негувател/ка на деца	Поштар
Свештеник	Медицинска сестра
Клинички психолог	Полицаец
Затворски чувар, обезбедување, судски службеник	Психијатар
Советник (во училиште, за кариера, за злоупотреба на опојни супстанции)	Лекар
Дентален хигиеничар	Социјален работник
Негувател за домашна нега	Преведувач, толкувач
Наставник (градинка, основно, средно, за луѓе со потешкотии во учењето)	
Фитнес тренер, инструктор по аеробик, фудбалски тренер	
Терапевт (физички, говорен, рекреационен)	

RIASEC Кариири

Претприемлива кариера (E)

Претприемливите луѓе преферираат активности што вклучуваат продажба, промовирање или водство. Сакаат конкуренција и да сакаат да остваруваат работи. Избегнуваат задачи кои вклучуваат обрнување внимание на детали, водење евиденција, внимателно набљудување или пак научно, аналитичко размислување и немаат трпение со рутински или систематски задачи. Овие луѓе ќе ги најдете во кариери поврзани со продажба, супервизија над други, политика и други лидерски или раководни позиции во организации или претприемачки ситуации од било кој тип. Сакаат да бидат наградени во пари, моќ или престиж.

Атлетичар	Физиотерапевт
Адвокат	Продуцент
Шанкер	Агент за односи со јавноста
Спортски агент	Агент за продажба (на мало, на големо, маркетинг, недвижности, осигурување)
Агент во осигурителна компанија	Стјуард/еса
Градежен инженер	Сопственик на мал бизнис
Козметичар, фризер	Келнер
Инспектор, детектив	Брокер на берза
Диспечер	Телемаркетинг
Финансиски советник	Туристички агент

RIASEC Кариири

Конвенционална кариира (C)

Конвенционалистите преферираат структурираност, бизнис опкружување. Ке ги сретнете во занимања поврзани со сметководство или бизнис и на компјутерски, секретарски или службенички позиции. Сакаат да работат во одржување или администрација каде што можат да им се посветат на деталите, ден-за-ден активности или каде што се потребни крајни резултати и каде што фокусот е на систематска манипулација со податоци, информации, бројки и пари, а не идеи. Се вклопуваат добро во големи организации, но не се многу заинтересирани за лидерските позиции.

Сметководител	Благајник
Статистичар за осигурувања	Компјутерска поддршка
Административен асистент	Лектор
Контролор на летање	Судски известувач
Архивист	Услуги за корисници
Ревизор	Економист
Благајник во банка	Финансиски аналитичар
Судски извршител	Интервјуирач
Асистент во библиотека	Рецепционер
Службеник за книжење	Наставник / асистент
Канцелариски службеник	Даночен службеник
Наставник / асистент	